

СЕКЦІЯ 3

СУЧАСНІ МЕТОДИКИ КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ ДЛЯ ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Анастасія БАРБУЦА

здобувач вищої освіти ОС «магістр» спеціальності «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Олена ЄРЕМЯН**,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування,
Херсонський національний технічний університет,
м. Херсон

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

Під час становлення вітчизняної ринкової економіки значну роль повинно відігравати мале підприємництво. На діяльність підприємств впливають як зовнішні, так і внутрішні фактори. Для того, щоб краще розвиватись та конкурувати на ринку, потрібно підвищувати ефективність своєї діяльності. Для цього потрібно аналізувати звітність та її показники.

Звітність малого підприємства має свої особливості і порядок її складання регулюється Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» (П(С)БО 25) [1]. Наприклад, порівняно зі стандартною формою 2 «Звіт про фінансові результати», у формі 2-м «Звіт про фінансові результати» визначається тільки чистий прибуток (р.2350). При наведенні від'ємного значення у цьому рядку звітності можна стверджувати, що підприємство понесло збитки.

Окрім показника прибутку, який є абсолютним, можна розрахувати рентабельність, що також вказує на ефективність діяльності підприємства.

Рентабельність – це відносний показник прибутковості, що характеризує ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства.

О. Тимченко наводить таку методику розрахунку рентабельності малого підприємства, що вказана у табл. 1 [2].

Виходячи з даних таблиці, можна також зазначити, що дані форми 1-м та форми 2-м використовуються для розрахунку рентабельності.

Методика аналізу рентабельності на малому підприємстві

Показник	Розрахунок	Характеристика
1	2	3
1. Рентабельність сукупного капіталу	Чистий прибуток (р. 2350, форма №2-м)/Усього джерел засобів (р. 1900, форма №1-м)	показує наскільки ефективно підприємство використовує активи для отримання прибутку
2. Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток (р. 2350, форма №2-м)/ Власний капітал (р. 1495, форма №1-м)	показує наскільки ефективно підприємство використовує власний капітал для отримання прибутку
3. Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток (р. 2350, форма №2-м)/ Основні засоби (р. 1010, форма №1-м)	показує наскільки ефективно підприємство використовує основні засоби для отримання прибутку
4. Рентабельність реалізованої продукції	Чистий прибуток (р. 2350, форма №2-м)/ Виручка від реалізації (р. 2000, форма №2-м)	показує скільки гривень прибутку припадає на 1 гривню виручки від реалізації
5. Рентабельність доходів	Чистий прибуток (р. 2350, форма №2-м)/ Усього доходів (р. 2280, форма №2-м)	показує загальну ефективність діяльності підприємства
6. Рентабельність діяльності	Чистий прибуток (р. 2350, форма №2-м)/ Усього витрат (р. 2285, форма №2-м)	показує скільки гривень чистого прибутку припадає на 1 гривню всіх витрат

Варто звернути увагу на те, що чинниками, які впливають на рентабельність підприємства є зміна:

- 1) активів;
- 2) власного капіталу;
- 3) основних засобів;
- 4) виручки від реалізації;
- 5) всіх доходів;
- 6) всіх витрат.

Отже, рентабельність є відносним показником, що вказує на ефективність

діяльності підприємства. Вона має свої особливості методики аналізу на малих підприємствах, що пов'язані із структурою фінансової звітності таких господарств. Інформаційною базою для її розрахунку є форми – № 1-м «Баланс» та № 2-м «Звіт про фінансові результати», складання яких регулюється Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» (П(С)БО 25). На рентабельність впливають багато факторів, які змінюються впродовж фінансової та господарської діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. №39, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15.03.2000 р. за № 161/4382 (із змінами) . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>. (дата звернення: 07.10.2021).

2. Тимченко О. Особливості аналізу фінансових результатів діяльності малих підприємств. *Ефективна економіка*. 2013. № 6. URL: <http://surl.li/ajjap> (дата звернення: 07.10.2021).